

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Br. 09/26

Datum: 29.01.2018.

U skladu sa članom 92. stav 4 i članom 93. stav 4 Ustava Republike Kosovo, na osnovu člana 4. Uredbe br. 02/2011 o oblastima administrativne odgovornosti Kancelarije premijera i ministarstava, izmenjene i dopunjene Uredbom br. 14/2017, Uredbom br. 15/2017 i Uredbom br. 16/2017, kao i člana 19. Poslovnika o radu Vlade Republike Kosovo br. 09/2011, Vlada Republike Kosovo, je na sednici održanoj 29. januara 2018. donela sledeću:

ODLUKU

1. Usvaja se koncept dokument o stepenovanju i platama kulturnih stvaralaca i izvođača i stručnih radnika kulturne baštine.
2. Ministarstvo kulture, omladine i sporta i druge nadležne institucije se zadužuju za sprovođenje ove Odluke u skladu sa Poslovníkom o radu Vlade Republike Kosovo.
3. Odluka stupa na snagu danom potpisivanja.

Ramush HARADINAJ

Premijer Republike Kosovo

Dostaviti:

- Zamenicima premijera;
- Svim ministarstvima (ministrima);
- Generalnom sekretaru KP-a;
- Arhivi Vlade.

Republika e Kosovës
Republika Kosova – Republic of Kosovo
Qeveria – Vlada – Government

Ministrie e Kulturës, Rinisë dhe Sportit
Ministravo Kulturne, Omladina i Sporta – Ministry of Culture, Youth and Sport

---

DOKUMENAT
O STEPENOVANJU I PLATAMA ZA STVARAOCE I I IZVOĐAČE U KULTURI I
PROFESIONALNE RADNIKE KULTURNE BAŠTINE

Poglavlje 1: uvod

Stvaranje podobnih mehanizama za razvoj politika, ambijenta i promovisanja kulture kao i unapređenje kulturne infrastrukture u cilju stvaranja adekvatnih prostornih, tehničkih i profesionalnih¹ uslova, institucionalni su objektivni i istovremeno i predviđeni redniji prioriteti i u programskim politikama kao i u relevantnim, strateškim dokumentima.

U ovom okviru, oblast kulture i njeno institucionalno podržavanje, predstavlja se i u okviru Programske Vizije 2017-2021² Vlade Republike Kosova, odnosno kao jedne od četiri strateških stuba ove vizije, što, na ovaj način, pokazuje važnost i istovremeno institucionalnu posvetu za podržavanje i unapređenje ovog sektora.

U vezi ovoga, Program Vlade Republike Kosova 2017-2021, u funkciji podržavanja i unapređenja kulturnog sektora, predvideo je niz mera i objektivna kao što je razmatranje i unapređenje zakonskog okvira i uređenje novih javnih politika koje garantuju finansijsku nezavisnost za institucije kulture i efikasno upravljanje odgovornosti; stvaranje novih kulturnih politika sa programima sa podržavanjem umetnika i kulturnih inicijativa; restrukturiranje i reorganizaciju podređenih institucija kulture; promovisanje kulture i uzdizanja kulturne komunikacije; obrazovanje, obrazovanje i aktivno učestvovanje u zaštiti kulturne baštine i td.³. Takođe, zakonski okvir na snazi i strateška dokumenta, kao Nacionalna Strategija za Kulturnu Baštinu, predviđa podršku podređenih institucija kulturne baštine za delatnost istraživanja, inventarizacije, dokumentiranja, procenjivanja, nadziranja, konzerviranja-rekonstrukcije, studiranja i promovisanja kulturne baštine⁴.

Jedno od najvažnijih pitanja u ovom okviru nesumnjivo ostaje i podržavanje kulturnih institucija i kulturne baštine, posebnim akcentom na ljudske kapacitete koji ostaju kao preduslov za unapređenje institucionalne agende za kulturu i kulturnu baštinu i institucionalne performanse za ispunjavanje misije i oblast delatnosti kulturnih institucija.

Kao rezultat, pitanje statusa za stvaraoce, izvođače kulture i radnike u kulturnoj baštini, u zakonskom aspektu, po prvi put i na specifičan način je tretiran i definisan Pravilnikom Br. 05/2011 o Stepenuvanju i Platama za Stvaraoce i Izvođače Kulture i Profesionalne Radnike Kulturne Baštine.

S obzirom da je institucionalni zakonski okvir iz oblasti kulture i kulturne baštine definisao oblast delatnosti i institucionalni mandat za dotične institucije (Zakon za Pozorišta; Zakon za Biblioteke, Zakon za Filharmoniju, Operu u Balet Kosova, Zakon za Ansambl Pesama i Igara "SHOTA", Zakon za Kinematografiju, Zakon za Kulturnu Baštinu), pravilnik o kome je reč je izvršio određivanje sistema o stepenuvanju i platama za stvaraoce, izvođače kulture i profesionalne radnike, na normativan i definisan način. Na taj način je pravilnik odredio institucije kulture i kulturne baštine koje se obuhvataju u procesu

¹ Srednjoročni okvir troškova 2018-2020, fq.57-58

² Program Vlade Republike Kosova –Programska Vizija, str..9

³ Ibid, str.51

⁴Nacionalna Strategija za Kulturnu Baštinu

stepenovanja, odredio je kriterijume stepenovanja, funkcionalne kategorije stepenovanja i plate i procedure za legalizaciju. Na taj način su se, po prvi put, odredile plate i stepeni za kategorije radnika u institucijama kulture, finansijski status kojih je poboljšan i, ulaskom na snazi Odluke Br. 01/176 o povećanju plata za sve kategorije zaposlenih koji primaju plate od Budžeta Republike Kosova na nivou od 25% na osnov plate I Odluke Br. 06/29 datuma 15.05.2015 u cilju dodatne isplate za radno iskustvo kao i realizovanje ostalih prava koja su povezana sa godišnjim odmorom.

Donošenje ovog normativnog akta je u znatnoj meri definisao i odredio niz pitanja koja se tiču radnika u kulturi kao što je stepenovanje, kategorizacija, legalizovanje položaja u radu, tokom perioda sprovođenja evidentirana su pitanja kao što su ne-adekvatno profesionalno pozicioniranje; ne-stepenovanje na osnovu adekvatnog obrazovanja; kompenzacija uporedo dotičnih zadataka i odgovornosti radnog mesta; ne-adekvatno tretiranje prema specifičnostima, odgovornostima i rizičnosti radnog mesta, nivo niskih, nekonkurentnih plata sa reonom, legalizacija položaja na radu i td. U vezi ovoga i adresiranje pitanja o kojima je reč, konstatovana je potreba za razmatranje normativnog akta na snazi koji reguliše pitanje statusa i plata za kategorije radnika u institucijama kulture i kulturne baštine.

U ovom pravcu, Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta, u okviru Godišnjeg Plana Rada Vlade, kod objekta *Podrška institucijama u cilju povećanja umetničkog stvaralaštva* o pod-objektiva 2.1 podrška za javne institucije kulture odnosno Lista Nacrt Dokumenta za 2017. predvidela je uređenje Nacrt Dokumenta o Stepenovanju i Platama za Stvaraoce i Izvođače u Institucijama Kulture i Profesionalnih radnika Kulturne Baštine, kao mogućnosti za adresiranje navedenih pitanja, odnosno njihovog normativnog definisanja i adekvatnog tretiranja.

Poglavlje 2: Opis i definisanje pitanja/ glavnog problema

Objašnjenje

Još od ulaska na snazi pravilnika o stepenovanju i platama radnika u kulturi i kulturnoj baštini, odnosno tokom sprovođenja ovog normativnog akta, pojavile su se poteškoće kao rezultat nedostatka i nejasnoća u nekima od odredbi. Iz tog razloga se sagledalo neophodnim razmatranje i, kao ishod, dopuna / izmena pravilnika o kome je reč.

Identifikovani problemi tokom perioda sprovođenja pravilnika o kome je reč, pitanja su kao u nastavku: ne-adekvatan aktuelan sistem za plate i stepenovanja; ne-adekvatan profesionalni status i pozicioniranje; ne-stepenovanje na osnovu adekvatnog obrazovanja; kompenzacija uporedo zadataka i dotičnih odgovornosti na radnom mestu; ne-adekvatno tretiranje uporedo specifičnosti, odgovornosti i rizičnosti na radnom mestu, problem niskih plata, nekonkurentnih sa reonom; nejednako tretiranje unutar institucija, proceduralne smetnje i u suprotnosti i sa bazičnim zakonima.

Jedan od evidentiranih problema je i ne-kategorizovanje prema predviđenim kategorijama sa Pravilnikom 05/2011, gde je specifičnije evidentirano ne-ispunjavanje predviđenih položaja u članu 8 i 9 pravilnika o

kome re reč, razmatranje kategorija (pod- kategorija) posebnih, legalizacija radnih položaja za radnike u institucijama kulturne baštine, nivelizacija i ne-adekvatno regulisanje dodataka i td.

U ovom smislu, razmatranje aktuelnih plata za radnike u kulturi i kulturnoj baštini, biće ključno delo da bi se postigli određeni objektivni u programskim politikama kulture i kulturne baštine. Ovo razmatranje će biti jedan korak više, da bi se postigli objektivni koji su određeni u opštim okvirima kulturne politike na Kosovu.

Niske plate u kulturnim institucijama Republike Kosova su velika smetnja u obezbeđenju budućeg pokolenja profesionalaca iz ove oblasti. Obezbeđenjem plate sa konkurentskom osnovom sa reonom, doprineće većoj konkurenciji i interesovanju profesionalnih radnika u kulturi za angažovanje u javnim institucijama kulture.

Gore pomenuta pitanja su uticala na sektor radnika u kulturi i kulturnoj baštini. Institucije koje su suočavaju sa ovim problemima i koji su pomenuti u Pravilniku br. 05/2011, konkretno su, kao u nastavku:

1. Institucije kulture: Nacionalno Pozorište Kosova; Balet Kosova; Nacionalni Ansambl Pesama i Igara "Shota"; Filharmonija Kosova; Galerija Umetnosti Kosova; Kosovafilm; Kinematografski Centar Kosova; i

2. Institucije kulturne baštine: Arheološki Institut Kosova; Muzej Kosova; Institut Kosova za Zaštitu Monumenata i Reonalni Centri Kulturne Baštine.

Aktuelna politika

Pitanje statusa za stvaraoce, izviđače u kulturi i radnika u kulturnoj baštini, tretira se i definiše sada već, Pravilnikom na snazi za Stepenovanje i Gradiranje Plata za Stvaraoce i Izvođače u Kulturi i Profesionalnih Radnika Kulturne Baštine.

Pravilnik Br. 05/2011 određuje sistem eza gradiranje i plate za stvaraoce, izvođače u kulturi i profesionalne radnike, na normativan i definisan način. Tako, pravilnik određuje institucije kulture i kulturne baštine koje se obuhvataju u procesu stepenovanja, funkcionalne kategorije stepenovanja i plata kao i procedure regalizovanja.

Funkcionalne kategorije stepenovanja i stepena plate u institucijama, obuhvaćenim u članu 4 i 5 ovog Pravilnika, određuju se bazirajući se na specifičnostima i kulturnim i profesionalnim dostignuća. Bazirajući se na zakonodavstvo na snazi, postoje tri kategorije stepenovanja, u okviru kojih postoje pod-kategorije koje se aplikuju za radnike u institucijama kulture, kao u nastavku: radnici u Nacionalnom Pozorištu

Kosova; Baletu Kosova; Nacionalnom Ansamblu Pesama i Igara " Shota ";Filharmoniji Kosova; Galeriji Umetnosti Kosova; Kosovafilmu i Centru za Konematografiju Kosova;

Imajući u obzir slične specifičnosti rada i unutrašnju organizaciju institucija kulturne baštine, kategorije i stepeni plata ovih institucija, pravilnik je definisao i odredio stepene, kategorije i imenovanja za radnike kulturne baštine u podređenim institucijama Ministarstva Kulture, Omladine i Sporta kao radnika Arheološkog Instituta Kosova, Muzeja Kosova; Instituta Kosova za Zaštitu Kulturnih Monumenata i Reonalnim Centrima za Kulturnu Baštinu.

Vredi istaći takođe da, u okviru gore napomenutog pravilnika, u normativnom aspektu, određeno je pitanje dodatnih isplata nad osnovom plate jer, odredba o kojoj je reč, nije pronašla praktično sprovođenje, još od ulaska na snazi pravilnika. U ovom okviru, stvaraoci i izvođači u kuturi i profesionalni radnici kulturne baštine koji imaju naučno stepenovanje DR Mr.sc i AM, predviđa se da primaju dodatnu isplatu. Za akademski stepen Dr. dobija se dodatna isplata od 200 € i za akademski stepen Mr.sc. i AM. dobija se dodatna isplata od 100 €.

Jedno važno pitanje koje je predvideo pravilnik je pitanje automatske legalizacije radnih mesta u institucijama kulture i kulturne baštine. Član 19 Pravilnika Br.05/2011 je odredio kriterijume i mehanizme kao Komisija ad-hoc za Proveru i Legalizaciju Položaja u Institucijama Kulture i Kulturne Baštine. Ali, ono što je evidentirano tokom sprovođenja ovog pravilnika je činjenica da još uvek ima radnika, položaji radnih mesta kojih još uven nije legalizovan.

Zakoni i pod-zakonski akti:

1. Zakon Br. 03/L-212 za Rad

Odredbe ovog zakona se sprovode za zaposlene i poslodavce privatnog i javnog sektora u Republici Kosova, odredbe ovog zakona se sprovode i za zaposlene i poslodavce, zaposlenje kojih se reguliše posebnim zakonom, ako poseban zakon ne predviđa rešenje za određena pitanja iz radnog odnosa.

2. Zakon Br. 03/I-149 za Civilne Usluge u Republici Kosova.

Ovaj zakon reguliše status civilnih službenika kao i njihov radni odnos u institucijama centralne i opštinske administracije, svrha ovog zakona, institucije centralne i opštinske administracije, koje ulaze u oblast delatnosti ovog zakona, obuhvata: administraciju Skupštine, administraciju Predsedništva, Kancelariju Premijera i ministarstava, izvršne agencije, nezavisne i regulativne agencije i opštinsku administraciju.

Na osnovu ovog zakona, status civilnog službenika se ne sprovodi za kategorije stvaroca i izvođača umetnosti i profesionalnih radnika kulturne baštine. Njihov radni odnos se reguliše Zakonom o Radu, posebnim zakonima, kolektivnim sporazumom ili sektorialnim pravilnikom.

3. Zakon Br. 04/L - 106 za Pozorišta

Ovaj zakon garantuje pravo na slobodu stvaralaštva za sve umetničke i scenske oblike izražavanja i, istovremeno reguliše osnivanje, organizovanje, funkcionisanje, upravljanje, rukovođenje i finansiranje pozorišta, položaj pozorišnih umetnika i ostala važna pitanja za pozorišta. Oblast delatnosti ovog zakona obuhvata pozorišnu delatnost, pripremu i javnu predstavu dramskih i ostalih scenskih nastupa. Ovaj zakon ne reguliše status radnika u kulturi niti njihove plate.

4. Zakon Br. 04/L-097 za Biblioteke

Ovaj zakon određuje osnovna načela i norme za bibliotekarsku delatnost, organizovanje i funkcionisanje biblioteka.

Ovim zakonom se regulišu vrste biblioteka, delatnost biblioteka, strukturu, organizovanje i finansiranje biblioteka, funkcije i odgovornosti biblioteka, razvoj i prerađu kolekcija, Bibliotekarsku mrežu Kosova. Ovaj zakon ne reguliše status civilnih službenika niti njihove plate. Isti određuje način izbora direktora BKK-a i vjegove kompetencije.

5. Zakon Br. 04/L-164 za Nacionalni Ansambl Pesama i Igara "Shota" i ostale ansamble

Ovaj zakon obuhvata uređenje kulturno-umetničke delatnosti, pripremu predstava, koreografska dela, pesama, igara i vrednosti duhovnog i materijalnog nasleđa.

Ovim zakonom se reguliše funkcionisanje kulturne i umetničke aktivnosti nacionalnog Ansambla pesama i igara "Shota" i ostalih ansabala, vrste, osnivanje, organizovanje, finansiranje, položaj umetnika i ostala pitanja ove delatnosti.

6. Zakon Br. 02/L-59 za Filharmoniju, Operu i Balet Kosova

Ovim zakonom se reguliše osnivanje, kontinuitet, rad, organizovanje, delatnost i funkcionisanje institucija Filharmonije, Opere i Baleta na Kosovu. Posebno se reguliše: Osnivanje, nastavak rada i delatnosti filharmonije, opere i baleta; Njihovo inutrašnje uređenje i organizovanje; Njihovo rukovođenje i upravljanje; Status, prava i zadaci radnika filharmonije, opere ibaleta; -Ostala važna pitanja za delatnost filharmonije, opere i baleta.

7. Zakon Br.2004/22 za Kinematografiju

Ovaj zakon, odnosno Član 1, određuje osnovne norme za vršenje dužnosti i dobar tok kinematografije.

Pod-zakonski akti

Normativni akti koji imaju za cilj da regulišu ova pitanja su:

1. Pravilnik - Br. 05/2011 o stepenovanju i platama za stvaraoce i izvopžače u kulturi i profesionalne radnike kulturne baštine

2. Pravilnik - Br 02/2016 za Dodatnu Isplatu Umetnika i Tehničko Umetničkog Stafa za FOK-a i Plate Ostalih Angažovanih na Koncertima Filharmonije - Opere Kosova.

3. Pravilnik - Br. 05/2016 za Stimulisanje i Odgovornost na Radu Rezidentnih Umetnika i Tehničkog Stafa u Nacionalnom Pozorištu Kosova.

4. Pravilnik - Br. 06/2016 o Platama i Honorarima Angažovanih Umetnika u Nacionalnom Pozorištu Kosova.

5. Pravilnik - Br. 06/2017 o Određivanju Javnih Institucija Kulturne Baštine podređenih od MKOS-a u svojstvu kompetentnih institucija.

Aktuelni program

Aktuelni program koji je povezan po ovom pitanju sastoji se od aktuelnog okvira zakona. Normativni akti koji imaju za cilj da regulišu pitanja u vezi stepenovanja i plata su:

Pravilnik br. 05/2011 o stepenovanju i platama za stvaraoce i izvođače u kulturi i profesionalnih radnika kulturne baštine:

Ovaj pravilnik vrši određivanje sistema za stepenovanje i plate za stvaraoce i izvođače u kulturi i profesionalnih radnika kulturne baštine koji rade u institucijama kulture i kulturne baštine. Određivanje institucija kulture i kulturne baštine koje se obuhvataju u procesu stepenovanja, određivanje kriterijuma za stepenovanje, funkcionalne kategorije za stepenovanje i plate, procedure legalizacije.

Pravilnik Br. 02/2016 za Dodatna Plaćanja za Umetnike i Tehničko-Umetnički Staf FOK-a i Plate Ostalih Angažovanih na Koncertima Filharmonije - Opere Kosova

Ovim pravilnikom se određuju korisnici dodatnih isplata, uslovi i kriterijumi, odgovornosti kao i način isplate za umetnike FOK-a i ostalih saradnika, angažovanih u projektima Filharmonije - Opere Kosova. Korisnici koji mogu da dobiju dodatno plaćanje, prema ovom Pravilniku, uslovi i kriterijumi za angažovanje umetnika i ostalih saradnika na umetničkim koncertima FOK-a, odgovornosti upravnih organa Filharmonije- Opere Kosova za način angažovanja umetnika i ostalih saradnika sa ugovorom o delu, isplaćivanja i opis pozicija umetnika, angažovanih sa ugovorom o delu FOK-a.

Pravilnik Br. 05/2016 za Stimulisanje i Odgovornosti na Radu Rezidentnih Umentika i Tehnički Staf u Nacionalnom Pozorištu Kosova:

Ovim Pravilnikom se regulišu kategorije, uslovi, kriterijumi, procedure, odgovornosti kao i način plaćanja rada za rezidentne umetnike i tehnički staf Nacionalnog Pozorišta Kosova (u daljem tekstu NPK), kategorije rezidentnih umetnika sa stalnim rdnim odnosom kao i njihovo angažovanje sa dodatnim radom/predstavam, odgovornosti upravnih organa Nacionalnog Pozorišta Kosova za način angažovanja i tretiranja rezidentnih umetnika, plate i opis pozicija umetnika i stafa, angažovanih redovnim radom i dodatnim radom/predstavama/ u NPK.

Pravilnik Br. 06/2016 o Isplatama Honorara za Angažovane Umetnike u Ncionalnom Pozorištu Kosova:

Ovim Pravilnikom se regulišu kategorije, uslovi, kriterijumi, procedure, odgovornosti i način isplata honorara za umetnike, angažovane za posebne usluge za projekte u Nacionalnom Pozorištu Kosova (u daljem tekstu NPK), kategorije umetnika koji se angažuju honorarom, odgovornosti upravnih organa Nacionalnog Pozorišta Kosova za način angažovanja i tretiranja umetnika za posebne usluge, isplate i pozicije umetnika sa posebnim uslugama u NPK.

Nacionalna Strategija za Kulturnu Baštinu 2017-2027 je sveobuhvatna strategija Vlade Kosova iz oblasti kulturne baštine, koja ima za cilj postavljanje dugoročnih okvira o viziji i ponudi rešenja, zasnovanih na načelu postojanosti. Ovaj strateški dokumenat ima za cilj unapređenje sistema i mehanizama za zaštitu i očuvanje kulturne baštine Kosova u podudarnosti sa međunarodnim zakonskim okvirom, načelima i standardima kao i nad osnovom postojanog ekonomskog, društvenog i kulturnog razvoja.

Aktuelni troškovi

Kategorija troškova	Faktički troškovi u prethodnoj godini	Budžet za ovu godinu	KAŠ za sledeću godinu
Budžet Ministarstva: (upiši svaku vrstu troškova)	1,158,837.44	1,163,614.89	1,168,485.26
Ostali budžeti: (upiši svaku vrstu troškova)	Nema	Nema	Nema
Financimi nga donatorët	Nema	Nema	Nema
Direktni troškovi od Ministarstva Finansija	Nema	Nema	Nema

Iskustva u drugim državama

U Evropskoj Zajednici ne postoji jedna jedinstvena politika ili neki zajednički zakonski okvir koji reguliše plate i stepenovanje za stvaraocce i izvođače. Oblast kulture, prema traktatima EZ-a je uglavnom određena kao kompetencija zemalja koje teže učlanjenje u EZ. Uloga EZ-a iz oblasti kulture konsistira u promovisanju i saradnji među kulturnim operatorima raznih zemalja EZ-a ili na ispunjenju njihovih aktivnosti. EZ sprovodi određene mera za podržavanje kulturnih inicijativa, kao: Program Kreativne Evrope i Inicijativa za Dane Kulturne Baštine i Evropskog Glavnog Grada Kulture. I pored toga, Evropska Zajednica nema posebnu kompetenciju u ovoj oblasti. Prema članu 167 Traktata za Funkcionisanje Evropske Zajednice, EZ treba da podstakne saradnju među državama članicama i, ako je potrebno, da podrži i dopuni njihove delatnosti iz oblasti očuvanja i zaštite kulturne baštine od evropskog.

Polazeći od ovoga, rezultira da EZ nema mandatsko zakonodavstvo iz zahtevane oblasti, što podrazumeva da je uređenje zakonskih akata za stepenovanje i plate za stvaraocce i izvođače u kulturi kao i profesionalnih radnika kulturne baštine, nacionalna politika.

Kako god, prema istraživanjima praksi realnih zemalja i onih evropskih, kao što je Bugarska, Češka Republika, Slovenija, Hrvatska i Makedonija, primećuje se da se, status u vezi stepenovanja, posebno plate radnika u kulturi i kulturnoj baštini, razlikuje iz države u državi.

Bugarska

Godine 2016., prosečna godišnja plata, u sektoru (javnom) kulture, prema podacima Nacionalne Agencije za Statistiku, bila je 8966 leva (4583.15 Evra), prosečna plata u "sektoru obrazovanja" bila je 10 670 leva (5454.18 Evra) i 9 769 leva (4993.62 Evra) pod-sektoru "profesionalan, naučni i tehničke aktivnosti" .

Češka Republika

Kultura zapošljava 3.3% radnika u tržištu rada, znači oko 85500 ljudi i, volum proizvodnje sektora kulture predstavlja 1.6% opšte proizvodnje u Češkoj Republici. Totalna prosečna plata u sektoru kulture godine 2013. bila je 24431 CZK (904 Evra) mesečno, što je više za 7% niža od nacionalnog proseka. Prosečna mesečna plata u oblasti kulturne baštine je nešto iznad 19 000 CZK (703 Evra), u oblasti reklama i štampe, ona je veća od 27 000 CZK (999 Evra) i u oblasti audiovizuelne i interaktivne tehnologije, veća je od 34 000 CZK (1258 Evra).⁵

---

⁵<http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2010/01/V%C3%BDsledky-%C3%BA%C4%8Dtu-kultury-%C4%8CR-za-rok-2013.pdf>

Slovenija

Prema podacima Zavoda za Statistiku Slovenije, godine 2013. bilo je zaposleno 24436 radnika u kulturi, od kojih su 17 743 bili zaposleni u javnim institucijama, privatnom sektoru, dok ih je 6 693 bilo samozaposleni. Broj radnika u kulturi u Sloveniji dostiže oko 3% kompletne radne snage u slovenačkoj ekonomiji i, bila je u stalnom procentualnom rastu od 2000-2010 godine. (Izvor: Ministarstvo Kulture RS), povećanjem za 2.48% godine 2002, 2.63%, godine 2005 2.75%, godine 2008, 2.92%, godine 2009, 3.04%, godine 2010 i 3.09% godine 2011 i 2012.

Tabela 1: Broj radnika zaposlenih u kulturi i samo.zaposlenih, 2005-2013

Godina	Osobe zaposlene u kulturi	Osobe u kulturi	Totalan broj radnika u kulturi punëtorëve në kulturë
2005	17 480	3 942	21 422
2006	17 975	4 154	22 129
2007	18 401	4 366	22 767
2008	19 248	4 986	24 234
2009	19 080	5 556	24 636
2010	18 889	5 977	24 866
2011	18 629	6 203	24 832
2012	18 314	6 179	24 493
2013	17 743	6 693	24 436

Tabela 2: Bruto prosečna plata u sektoru kulture 2000-2005 i indeksi povećanja

Godina	Bruto prosečna plata (Evra)	Indeks povećanja
2000	990.01	
2005	1 358.71	106.54 (prib. 2000-2005)
2006	1 399.93	103.03
2007	1 471.91	105.14
2008	1 594.37	108.32
2009	1 662.14	104.25
2010	1 694.90	101.97

Tabela3 : Bruto prosečna plata raznih profesija 2005-2010

Viti	Bruto prosečna plata EVRO: Kulturne Aktivnosti – sve	Radnici Javnog sektora u kulturi	Radnici u ne-kulturnim profesijama u Sloveniji	Lekari (u bolnicama)	Nastavnici (srednjih škola)	Profesori (univerzitetat)	Sudije
2005	1 358.71	1 398.31	1 157.07	1 427.54	1 553.60	1 928.88	1 539.76

2006	1 399.93	1 445.64	1 212.80	1 473.24	1 622.67	1 951.05	1 560.38
2007	1 471.91	1 491.97	1 284.79	/	/	/	/
2008	1 594.37	1 644.38	1 391.43	1 737.51	1 795.89	2 136.69	1 737.91
2009	1 662.14	1 765.56	1 438.96	1 993.54	1 852.93	2 245.68	1 822.10
2010	1 694.90	1 795.17	1 494.88	1 987.72	1 868.26	2 316.91	1 831.95

Godine 2003. prihvaćen je Zakon o sistemu plata u javnom sektoru. Ovaj zakon postavlja unisoni sistem plata za sve civilne i javne službenike. Glavni razlog za prihvatanje ovog zakona je unisoni sistem plata. U septembru, godine 2008, sprovođenje novog sistema je dosatigao završnu fazu kada su plate za javne radnike u kulturi povećale za 16%, što ih je dovelo u podudarnosti sa ostalim javnim platama.

Makedonija:

U avgustu mesecu 2017. prema Državnoj Kancelariji za Statistiku u Makedoniji, prosečna plata po radniku (mesečno) u sektoru kulture bila je 21 948 MKD, koja je jednaka sa 356.44 evra, u poređenju sa onom u obrazovanju, koja je bila 22 285 MKD ili 361.88 evra.

22 285	22 251	22 292	100.4	100.0	100.3	100.3	P		EDUCATION
22 285	22 251	22 292	100.4	100.0	100.3	100.3		85	Education
24 992	24 919	24 958	101.7	100.5	100.4	101.6	Q		HUMAN HEALTH AND SOCIAL WORK ACTIVITIES
27 108	27 028	27 071	101.8	100.5	100.6	101.7		86	Human health activities
19 529	19 362	19 416	101.7	102.0	100.2	102.1		87	Residential care activities
16 790	16 749	16 801	100.8	100.1	99.5	100.7		88	Social work activities without accommodation
21 948	20 927	21 590	104.0	110.8	110.9	103.0	R		ARTS, ENTERTAINMENT AND RECREATION ACTIVITIES
22 318	22 308	22 341	100.4	99.7	99.7	100.2		90	Creative, arts and entertainment activities
20 351	20 299	20 275	99.2	100.8	99.0	99.4		91	Libraries, archives, museums and other cultural activities
19 982	19 459	19 076	109.9	108.2	110.0	108.4		92	Gambling and betting activities
40 556	30 079	42 359	92.0	180.1	171.2	87.9		93	Sports activities and amusement and recreation activities
26 843	26 778	27 009	102.7	99.3	103.4	102.7	S		OTHER SERVICE ACTIVITIES

34 513	34 545	34 637	101.8	99.7	103.3	102.2		94	Activities of membership organisations
19 766	18 983	19 480	106.9	102.2	108.0	102.1		95	Repair of comput personal and hous goods
18 405	18 260	18 494	104.5	99.6	102.8	104.0		96	Other personal se activities

Na osnovu obezbeđenih podataka od kulturnih institucija u reonu, plata za izvođače u javnim institucijama (glumaca) su na sledećim nivoima:

Plate glumaca Nacionalnih Pozorišta (u Reonu su:

- Hrvatska – 1080 – 1400
- Slovenija 1600 - 1800
- Bosna – 900 – 1100
- Srbija – 1000 – 1200
- Maqekonija – 850 – 1000

Koji pristupi mogu biti uspešni na Kosovu

Kako god, prema istraživanjima praksi zemalja u reonu i onih evropskih, kao Bugarske, Češke Republike, Slovenije, Hrvatske i Makedonije, primećuje se da se status u vezi stepena, posebno plata radnika u kulturi i kulturnoj baštini razlikuje iz mesta u mesto. Znači, nema nekog jedinstvenog modela na koji bi mogli da se referišemo ali, ako pogledamo nivo plata država u reonu, radnici su kategorizovani na nivou ostalih profesionalnih, kao: Profesori univerziteta, sudije, lekari i td.

Imajući u obzir prakse gore navedenih zemalja, Kosovo treba da se odredi za jedno postojano rešenje (kao kod slučaja Slovenije) u vezi pitanja plata, stepenovanja i kategorizacije radnika u institucijama kulture i kulturne baštine.

Poglavlje 3. Težnje i ciljevi

Cilj

Poboljšanje statusa za stvaraoce, izvođače i profesionalne - naučne radnike kulturne baštine sa ostalim profesionalnim javnim institucijama.

Objektivi

- Usklađivanje i nivelizacija stepena i plata za radnike u kulturi i onih kulturne baštine.
- Razmatranje plata za stvaraocima i izvođačima u kulturi i profesionalnih radnika kulturne baštine.
- Uzdizanje nivoa performanse za institucije kulture i kulturne baštine i radnika unutar ovih institucija.

Adresiranje objekta će imati direktan uticaj u procesu kategorizacije i stepenovanja radnika, redefinisanjem postojećih kategorija, adekvatnim profesionalnim pozicioniranjem na osnovu adekvatnog obrazovanja, jednakim tretiranjem unutar institucija, adekvatnim tretiranjem uporedo specifičnosti i odgovornosti kao i rizika na radnim mestima, pitanje plata, za sve zaposlene u javnim institucijama kulture i kulturne baštine, predviđenih u Pravilniku 05/2011.

U referenciji plana rada Vlade i liste Nacrt Dokumentata, nacrt dokumenta koji tretira pitanja o kojima je reč, predviđeno je da se okonča i preda Vladi Republike Kosova tokom 2017. godine.

Poglavlje 4. Opcije

Opcija 1. Status quo (nikakve promene)

Ako se sačuva status quo, onda će se nastaviti da ostane nedefinisan i ne-sprovodljiv u celini aktuelan sistem stepena i kategorizacije, ne-adekvatan profesionalan status i pozicioniranje, ne-stepenovanje na osnovu adekvatnog obrazovanja, ne-kompenzacija u odnosu na zadatke i odgovornosti na radnim mestima kao i problem niskih, nekonkurentnih plata sa reonom. Zato, ako se nastavi sa sprovođenjem postojeće politike, odnosno sprovodeći Pravilnik BR 05/2011, ovim statusom ćemo imati disharmoniju u platama i stepenima među stvaraocima, Izvođačima i profesionalnim radnicima kulturne baštine i, takođe ćemo imati neadekvatnu performansu u ispunjavanju politika dotičnih kulturnih institucija.

Odgovorom za sprovođenje nove politike biće Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta sa podređenim institucijama kulture i kulturne baštine. Dopuna i izmena pravilnika ne zahteva dodatno osoblje, nego će se izvršiti samo nivelizacija stepena i plata. Nova politika će se dostaviti podređenim institucijama i radnicima, konform Pravilnika Rada Vlade i Pravilnika o Minimalnim Standardima Javne Konsultacije.

Opcija 3. Izmena postojećeg pristupa za sprovođenje

Izmenom postojećeg pristupa za sprovođenje mogla bi se tretirati samo pitanja dodatka na platama i ispunjavanje mesta predviđenih pravilnikom, do danas neispunjenih. Sprovođenje postojećeg pristupa može delimično da reši probleme ali, ne vrši rešavanje glavnih problema u vezi nivelizacije i stepenovanja

plata za radnike institucija kulture i kulturne baštine. Za izmenu postojećeg pristupa za sprovođenje, odgovorno će biti Ministarstvo Kulture i podređene institucije.

Poglavlje5: Sažetak opcija

Sažetak Opcija			
Glavne karakteristike	Opcija 1	Opcija 2	Opcija 3
Glavne karakteristike opcije	Ne preduzimanje neke delatnosti za izmenu politike i aktuelen situacije.	Poboljšanje situacije sa dopunom-izmenom Pravilnika na snazi.	Poboljšanje situacije preko izmene postojećeg pristupa za sprovođenje pravilnika na snazi.
Sektor			
Karakteristike za sprovođenje – ko je odgovoran za sprovođenje.	Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta i podređene institucije iz oblasti kulture i kulturne baštine	Vlada Republike Kosova, Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta i podređene institucije iz oblasti kulture i kulturne baštine	Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta i podređene institucije iz oblasti kulture i kulturne baštine
Administriranje ili sprovođenje programa ili usluge.	/////	////////	////////
Zakoni, podzakonski akti, izmene i dopune postojećih zakoa kao i sprovođenje i kazne.	Pravilnik Br. 05/2011 o Stepenuvanju i Plata za Stvaraoce i Izvođače u Kulturi i Profesionalnih Radnika Kulturne Baštine	Dopuna i izmena pravilnika na snazi.	Pravilnik Br. 05/2011 o Stepenuvanju i Plata za Stvaraoce i Izvođače u Kulturi i Profesionalnih Radnika Kulturne Baštine
Ekonomska stimulisanja ili ne-stimulisanja – subvencije ili takse.	////////	////////	////////
Oblasti obrazovanja i komuniciranja.	/////	////////	////////
Uputstva i kodovi	/////	////////	/////
Vremanski rokovi – kada ulazi na snazi opcija.	Pravilnik je na snazi	2017/18	2018

Poglavlje 6: Analiza opcija

Koristi

Opcija 1 – I pored nedostataka koje je pokazalo sprovođenje ovog pravilnika u praksi ipak, ovaj pravilnik je izvršio određivanje sistema stepenovanja i plata za stvaraocce, izvođače u kulturi i profesionalnih radnika kulturne baštine, na normativan i definisan način. Tako je pravilnik odredio institucije kulture i kulturne baštine koje se obuhvataju u sistemu stepenovanja, odredio je kriterijume stepenovanja, funkcionalne kategorije stepenovanja i plata kao i procedure za legalizaciju.

Opcija 2 – Preko dopune-izmene pravilnika, daresirala bi se i tretirala sledeća pitanja: definisano stepenovanje i kategorizacija radnika u institucijama kulture i kulturne baštine, adekvatno profesionalno pozicioniranje, stepenovanje na osnovu adekvatnog obrazovanja, kompenzacija uporedo zadataka i odgovornosti na radnom mestu, adekvatno tretiranje uporedo specifičnostima i riziku na radnom mestu, konkurentnih plata, jednakom tretiranju unutar institucija i td.

Opcija 3- Ako se postojeća politika ne izmeni nego se obezbedi izmena postojećeg pristupa u sprovođenju, definisala bi se neka pitanja koja bi delimično uticala na poboljšanje aktuelne situacije za sistem stepenovanja i plata za radnike kulture i kulturne baštine.

Negativne posledice

Opcija 1 – *Nastavak postojeće politike izazvalo bi produbljenje definisanih aktuelnih problema.*

Opcija 2 – Za donošenje dopune izmene aktuelnog pravilnika, pojavljuje se potreba za dodatni budžetski kosto.

Opcija 3 – izmenom postojećeg pristupa za sprovođenje, stanje se ne bi substancialno izmenilo.

Efekat distribucije

Izuzimajući uticaj u Javnim Institucijama Kulture i Kulturne Baštine, aktuelna politika i ona predložena ne utiče na ostale sektore, ruralne ili urbane zone, doba i pol.

Kosto

	Sadržaj Procene Finansijskog Uticaja			
	(000 Evra)			
	Aktuelna godine 2017	Godina 2018	Godina 2019	
Opcija 1				
Neto razlika u alokaciji troškova	1,163,614.88	1,168,485.26	1,173,280.03	
Neto razlika u generisanju prihoda	Nema	Nema	Nema	
Očekivano finansiranje od donatora	Nema	Nema	Nema	Nem
Opcija 2				
Neto razlika u alokaciji	1,163,614.88	1,752,727.89	1,759,920.05	

triškova				
Neto razlika u generisanju prihoda	Nema	Nema	Nema	Nem
Očekivano finansiranje od donatora	Nema	Nema	Nema	Nem
Opcija 3				
Neto razlika u alokaciji troškova	1,163,614.88	1,268,485.26	1,273,280.03	
Neto razlika u generisanju prihoda	Nema	Nema	Nema	Nem
Očekivano finansiranje od donatora	Nema	Nema	Nema	Nem

Aneks- posebna tabela o finansijskom uticaju svake opcije

Poglavlje 7: Konsultacije

Tokom procesa uređenja ovog Nacrt Koncept Dokumenta konsultovani su eksperti, službenici javnih institucija kulture i kulturne baštine kao i predstavnici sindikata (Sindikalno društvo Nacionalnog Pozorišta Kosova). Proces konsultacija će se izvršiti u saglasnosti sa pravilnikom Br. 09/2011 Rada Vlade i Pravilnikom br.05/2016 o minimalnim standardima za proces javnih konsultacija.

Poglavlje8: Upoređenje opcija

Opcija 1. -Status-quo nastavljanjem ove situacije stanje će ostati neizmenjeno. Status stvaralaca, izvođača i profesionalnih radnika kulturne baštine, pravilnikom na snazi, ostaje nedovoljan, nedefinisan u potpunosti i tako će uticati na institucionalnu i programsku performansu.

Opcija 2. - Dopunom-izmenom pravilnika – rešice se suštinski problemi i definisati glavni problemi, koji danas nailaze na mnoge poteškoće, kao što su: neadekvatan aktuelan sistem plata i stepenovanja; neadekvatan status i profesionalno pozicioniranje; nestepenovanje na osnovu adekvatnog obrazovanja; kompenzacija u odnosu na dotične zadatke i odgovornosti na radnom mestu; neadekvatno tretiranje uporedo specifičnosti, odgovornosti i rizika na radnom mestu, problem niskih, nekonkurentnih plata sa reonom; nejednako tretiranje unutar institucija i td.

Opcija 3. – Izmenom postojećeg pristupa za sprovođenje, evidentirala bi se neka poboljšanja ali, stanje u sistemu stepenovanja i kategorizacije, legalizacija radnih mesta, koje se smatra jednim od glavnih problema, ne bi se uopšte izmenilo.

Opcija koja bi najviše imala mogućnosti da dostigne našu težnju i objektivne za rešavanje identifikovanih pitanja je izmena-dopuna Pravilnika 05/2011 za Stepenovanje i Plate Stvaralaca i Izvođača u Kulturi i Profesionalnih radnika Kulturne Baštine.

Poglavlje 9: Preporuka

Preporučuje se Vladi Republike Kosovada prihvati Nacrt Dokumenta sa drugom (2) preporučenom opcijom, odnosno dopunu-izmenu Pravilnika 05/2011 za Stepenovanje i Plate Stvaralaca i Izvođača u Kulturi i Profesionalnih radnika Kulturne Baštine, koji će regulisati pitanja sistema plata, stepenovanja i kategorizaciju za stvaraoce, izvođače u kulturi i službenika kulturne baštine.

Ova opcija će imati budžetske implikacije, koje su, kao takve, predstavljene u formularu o proceni finansijskog uticaja. U slučaju prihvatanja ovog Nacrt Dokumenta, Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta, u saradnji sa podređenim institucijama kulture, kulturne baštine i odgovarajuće aktere, urediće i proslediti na prihvatanje Projekt Pravilnik za izmenu-dopunu Pravilnika 05/2011 za Stepenovanje Plata za Stvaraoce i Izvođače u Kulturi i Profesionalne Radnike Kulturne Baštine. Uređenje i prosleđivanje za prihvatanje biće tokom 2017.godine.

Poglavlje 10: Komunikacija

Prihvatanjem ovog koncept dokumenta, Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta, prema pravilima i procedurama, komuniciraće strankama od interesa odluku Vlade o izmenama koje će se izvršiti u vezi sistema kategorizacije, stepenovanja i plata za profesionalne radnike u kulturi i kulturnoj baštini. Način komuniciranja će biti konform Pravilnika Rada Vlade Br.05/2016 o minimalnim standardima za proces javne konsultacije. Glavna poruka će biti informisanje o novim mogućnostima koja će prineti dopuna/izmena pravilnika.

Ovaj Nacrt Koncept Dokumentat je poslat na prethodno konsultovanje, prema članu 7 (3) Pravilnika Rada Vlade i svim relevantim akterima, u podudarnosti sa određenim procedurama. Sve dobijene preporuke razmotrene su u ovom Nacrt Koncept Dokumentu.

11. Projekat odluke Vlade

1. Prihvata se Koncept Dokumenta za Stepenovanje i Plate za Stvaraoce i Izvođače u Kulturi i Profesionalnih Radnika Kulturne Baštine.
2. Obavezuje se Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta i ostale institucija za sprovođenje ove odluke, u saglasnosti sa Pravilnikom Rada Vlade.
3. Odluka ulazi na snazi na dan potpisivanja.